

ZICHTBAAR VERBONDEN

onbevangen op weg

1 . Inleiding: Zichtbaar verbonden

Voor u ligt het beleidsplan 2017-2020 van de Protestantse Gemeente te Heemstede. In dit plan geven wij aan hoe wij in de komende periode handen en voeten willen geven aan ons gemeente zijn. Wij gaven het de titel *Zichtbaar verbonden*. In die twee woorden willen wij samenvatten wat ons drijft. Het zijn woorden die iets van ons geloof uitdrukken.

Wij geloven in een God die zich laat zien en zich zo aan mensen verbindt. Daarover lezen wij in Bijbelse verhalen en wij zien het terug in woorden en daden van mensen die zich daardoor laten inspireren. Soms zijn dat grootse daden, maar vaker klein en (bijna) verborgen. Vaak gaat het om aandacht voor zwakkeren, voor rechtvaardigheid en vrede. Wij geloven echter dat ieder mens beelddrager van God is en dat verbindt ons aan elkaar en de mensen om ons heen, dichtbij in het dorp of verder weg.

In ons gemeente-zijn willen wij uitdrukking geven aan dat geloof in God. Het bezielt ons, en zet ons in beweging. Wij leven vanuit een onvoorwaardelijke bron van Liefde en willen zichtbaar maken dat ieder mens kostbaar is in Gods ogen. In onze kerkdiensten vieren we dat geloof en doordeweeks willen wij dat geloof praktisch maken. Als gemeente en ieder voor zich willen we ons inzetten voor een samenleving waarin het gesprek en de ontmoeting alle ruimte krijgen.

Het is geen stap-voor-stap navigatie, waarbij elke stap al van tevoren uitgedacht is en "alleen nog maar" uitgevoerd hoeft te worden. Dit plan is veel eerder een kompas richting de toekomst. Het is bedoeld om te helpen navigeren, omdat er zoveel is dat nog niet geweten wordt. In grote lijnen wordt hier een richting gewezen. Een richting die past bij waar wij nu als Protestantse Gemeente mee bezig zijn en die past bij waar we vandaan komen. In twee woorden samengevat is die richting: zichtbaarheid en verbinding.

Die woorden zijn weliswaar containerbegrippen, maar drukken wel het verlangen uit dat in onze gemeente leeft. Wij willen zichtbaar aanwezig zijn, zodat mensen weten wie wij zijn en wat zij van ons kunnen verwachten. Aan de hand van die woorden gaan we verder: *onbevangen op weg* (Psalm 84, 12).¹

In dit plan wordt eerst een beschrijving van de huidige stand van zaken gegeven. Daarna volgt een plan voor de toekomst. Beide zijn niet uitputtend. Dat is onbegonnen werk, en ons inziens ook niet nodig. Wij bouwen verder waar vorige generaties en hun ideeën en plannen ons gebracht hebben. We besluiten het plan met een "roadmap": in paragraaf 6 zetten we per jaar uiteen wat we de komende vier jaren willen ondernemen. Daarbij zal blijken dat we in elk jaar steeds een ander thema extra aandacht willen geven.

2. De stand van zaken

---

¹ Psalm 84 speelt een bijzondere rol in de geschiedenis van de Oude Kerk. Wie de balken in de kerk naleest komt die psalm op verschillende momenten tegen. Bij de heropening van de Oude kerk op 11 oktober 2015 lazen we opnieuw uit de psalm. Vers 12: onbevangen op weg geeft heel goed uitdrukking aan de sfeer die nu in de gemeente is: *we gaan....*

De Protestantse Gemeente te Heemstede heeft, net als vrijwel alle andere kerkgemeenschappen in Nederland, al jaren te maken met langzaam teruglopende ledenaantallen, inkomsten en kerkbezoek. Bij het doorzetten van de bestaande trend zal het ledenaantal over ongeveer tien jaar zal zijn gehalveerd. De penningmeester heeft tijdens een presentatie op 7 mei 2017 nog eens uiteengezet dat de inkomsten zelfs sneller zullen halveren, omdat oudere leden per persoon meer bijdragen dan jongere leden. Wij zijn als gemeente onze vanzelfsprekende positie in de maatschappij al lang geleden kwijtgeraakt. Sommige mensen hebben zich bewust afgekeerd van de kerk. Voor anderen is de kerk irrelevant (geworden) of gewoon onbekend en daardoor vaak onbemind.

Dit zijn sombere gegevens. En toch heerst er een zeker optimisme in onze gemeente. Dat heeft veel te maken met de recente renovatie van de Oude Kerk in 2015. Vanuit het verlangen naar licht en ruimte is de kerk toen geheel opnieuw ingericht. Zowel die herinrichting als ook de verbinding die gerealiseerd werd met de Pauwehof heeft veel nieuw élan gebracht: in onze gemeente en voor de kerk (gebouw én gemeente) in het dorp. Door de concerten van SPH is de Oude Kerk inmiddels een gewaardeerde en geliefde plaats voor velen geworden. Daar zijn we blij mee; tegelijkertijd hopen we dat mensen de Oude Kerk niet alleen als concertzaal zien, maar ook als (t)huis van een geloofsgemeenschap.

Dat inspireert ons om nog meer te zoeken naar verbinding: met anderen die net als wij zorg hebben voor hun medemens en voorvechter willen zijn van vrede, verdraagzaamheid, respect voor de medemens en de schepping wil waarmaken. Daarbij zoeken wij partners binnen en buiten de kerk. Wij geloven dat we zo recht doen aan het evangelie en ook invulling geven aan onze taak / roeping / uitdaging om bron van inspiratie te zijn. Om dat te kunnen doen moet de kerk beter zichtbaar worden, een relevante factor in de huidige maatschappij die de mens en de samenleving kan verrijken.

Het maken van verbinding gaat niet van de ene dag op de andere. Het kan bovendien alleen op een wijze die wat betreft de Protestantse Gemeente te Heemstede passend is. Dit beleidsplan beschrijft hoe de Protestantse Gemeente te Heemstede de komende vier jaar verbinding wil maken om de boodschap van het evangelie te kunnen blijven overbrengen.

HET KOMPAS: VERBINDING EN ZICHTBAARHEID

3. Naar buiten

De Protestantse Gemeente te Heemstede wil verbinding maken met mensen buiten de eigen kerkgemeente. Dat willen wij doen door het organiseren van evenementen waarin waarden en woorden uit onze traditie anders over het voetlicht komen dan in kerkdiensten alleen. Voorbeelden zijn: Preek van de leek, open huis, open podium, kersteventement, openstelling van de kerk bij een (inter)nationale ramp (zoals aanslagen in Parijs en Brussel), Feest van de Geest, Kunstvespers en lezingen.

Het is van belang om meer in de aandacht/publiciteit te brengen wat we als kerk (en nadrukkelijk zeggen we: inclusief diaconie!) doen. Voorbeelden: (lokale) pers, Facebook, website. Vanuit die zichtbaarheid zal (op korte of lange termijn) onze gemeente steeds meer bekend zijn in ons dorp. Die groeiende bekendheid kan basis zijn voor nieuwe verbindingen met mensen.

Wat de verbinding naar buiten betreft zijn er een aantal concrete dingen die wij willen voortzetten of starten:

- De maandelijkse bijdragen in de Heemsteder: hiermee gaan we door. De redactie zal worden versterkt om te verzekeren dat de bijdragen regelmatig en inhoudelijk sterk zijn.
- Wij willen kerk in de samenleving zijn. Daarom willen wij op thema's die ons als kerk raken het gesprek aangaan. Wij willen van ons laten horen, ook in de gemeentelijke politiek. Voorbeelden: sociaal beleid, vluchtelingen, integriteit.
- Discussies/lezingen over actuele onderwerpen (bijvoorbeeld euthanasiewetsvoorstel, verkiezingen); de commissie Bezinning en Verdieping verricht hier al vele jaren goed werk.
- Rond ingrijpende levensmomenten zoals afscheid bij overlijden of een nieuw begin (geboorte en relaties): naast het beschikbaar stellen van de kerk als gebouw, willen wij onderzoeken hoe wij als geloofsgemeenschap (evt. met onze beroepskrachten) kunnen helpen op momenten van ritualisering.²
- (ludieke) acties waarmee we de kerkelijke feesten onder de aandacht brengen, zoals Kerst en Pasen.
- Bijzondere aandacht voor gezinnen (ouders tussen 30 en 50) die in het spitsuur van hun leven wel wat ondersteuning kunnen gebruiken. Daarnaast is het voor de kerk van levensbelang om in deze leeftijdscategorie een plek te verwerven.
- Wij willen onderzoeken hoe wij onze aandacht voor ouderen en ouderenzorg kunnen vormgeven. We zouden ons kunnen verbinden aan één van de locaties in ons dorp en daar ons met woord en daad voor inzetten.

In Heemstede is er geen sprake meer van interkerkelijke of interreligieuze contacten. Wij zien dat niet zomaar veranderen, hoewel we dat graag zouden willen. Wij staan open voor samenwerking en zoeken naar mogelijkheden om die te realiseren. Er is een (bescheiden) contact met de Raad van Kerken in Haarlem. Wij willen in de nabije toekomst kiezen of en, zo ja hoe, we onze oecumenische verbondenheid invulling (kunnen) geven.

De samenwerking met scholen is beperkt tot zeer incidentele momenten. Vanuit ons voornemen om ons ook te richten op de groep 30-50-jarigen ligt het voor de hand te verkennen op welke manier we daarin samen met basisscholen kunnen optrekken.

4. Van binnen

In het algemeen ervaren mensen onze gemeente als een betrokken gemeenschap. Zeker wie actief is in de kerk (in welke taak dan ook) kan vaak rekenen op een meelevende groep mensen. Wij willen die verbondenheid bewaren en waar mogelijk versterken.

De wekelijkse kerkdienst is daarin een belangrijk moment en instrument. De kerkdiensten worden door een relatief grote groep mensen bezocht en gewaardeerd. Wij willen de kerkdiensten dan ook graag aansprekend houden voor de vaste bezoekers. Tegelijk weten we ook dat de vorm niet iedereen aanspreekt. Daarom willen we zoeken naar vormen van vieren

---

² Zie ook <http://kerkpleinheemstede.nl/trouwen/> en <http://kerkpleinheemstede.nl/uitvaart/>

of liturgie die aansluiten bij wat mensen anders zoeken (binnen en buiten de kerk). Wij kennen inmiddels Taizévieringen, de wekelijkse stiltevieringen, de Kunstvespers en de stiltewandelingen. Maar ook de vanaf begin 2017 georganiseerde Preek van de Leek kan in dit verband genoemd worden. Vanuit de evaluatie van deze activiteiten willen wij verkennen wat wij meer zouden kunnen doen om andere mensen aan te spreken met liturgie.

Onlangs hebben wij de organisatie van het pastorale werk grondig herzien. Wij hebben de geografische wijkindeling losgelaten. Daarvoor is het Pastoraal Meldpunt in de plaats gekomen. In die herziening liggen nieuwe kansen om de onderlinge verbondenheid vorm te geven, maar er schuilen ook risico's in. Wij zien het als onze opdracht om zo goed als kan te voorkomen dat mensen in onze gemeente ongewild uit beeld raken.

Andere activiteiten willen we de komende beleidsperiode ook in het licht van dit beleidsplan opnieuw overwegen. We denken daarbij onder meer aan Bloemenzondag, Huisbijeenkomsten, Kunstvespers, Stiltevieringen.

5. Financiën

Uitgangspunten zijn dat (i) de begroting in evenwicht is en (ii) dat 'mensen voor stenen' gaan. Dat betekent voor de periode 2017-2020 dat we streven naar verkoop van de Pinksterkerk. We handhaven de huidige twee formatieplaatsen van de predikanten. Op het uitgangspunt van begrotingsevenwicht maken we een uitzondering voor investeringen in het tot stand brengen van verbinding. Voor zover nodig huren we daarvoor (tijdelijk) extra menskracht in.

Wij hebben ons aangesloten bij het project "Groene Kerk" omdat wij het belangrijk vinden om verantwoord om te gaan met de schepping. Daarom willen we onze uitgaven en investeringen maatschappelijk verantwoord en zo groen mogelijk doen. Als dat leidt tot meerkosten, gaan we die niet uit de weg.

Het beleggingsbeleid is onveranderd voorzichtig en zoveel mogelijk maatschappelijk verantwoord.

ROADMAP

6. THEMA'S

Om het beleidsplan niet alleen bij mooie woorden te laten, zetten we hieronder een aantal acties op een rij. Die zijn verdeeld in thema's die we per jaar éxtra aandacht willen geven. Door de focus per jaar op een andere doelgroep of beleidsvoornemen te richten, hopen wij een hanteerbaar plan te hebben ontwikkeld.

2017: Thema VERBINDING MET HEEMSTEDEN

- Preek van de leek in oneven maanden (behalve juli)
- Verkiezingsevenement (maart/april)
- Kerstevenement (kerstwensboom o.i.d.)

- Evenement Lutherjaar
- Meer gemeenteleden bij diensten Kennemerduin
- Uitbreiden redactie Volzin

2018: Thema: VERBINDING MET JEUGD

- Open podium voor kinderen
- Samenwerking met scholen
- Verkoop Pinksterkerk
- Website upgraden

2019: Thema VERBINDING MET OUDEREN

- Open huis
- Aandacht voor / acties rond "eenzaamheid"

2020 Thema: VERBINDING MET JONGE GEZINNEN

- Wat heeft de kerk de moderne mens te bieden?
- Wat heeft de kerk te bieden bij rouw en trouw?
- Ambitie: 20 nieuwe leden

Heemstede, 30 juni 2017